

اینجا خانه
شماست

مادر مرحوم فرهیخته ام که عشق به دانستن و سیری ناپذیری در مطالعه را به من منتقل کرد،
و به گندمِ جانم، نفس مادر بزرگ، که به من انرژی هزاران هزار باره بخشید،
و به همه کودکانی که می توانند در سایه دانسته های والدینشان شاد زندگی کنند.

قدیم به

سخن آغازین	۱۱
مقدمه	۱۳
فصل اول: سه تا شش سالگی	۱۹
پیش دبستانی؛ مرحله آمادگی سازی اجتماعی و ذهنی و جسمی برای کودک	۲۳
شش سال اول زندگی؛ دوران حساس یادگیری و هوش افزایی کودک	۲۴
تأثیر محیط بر هوش و ظرفیت های ژنتیکی هوش	۲۵
آثار و فواید دوره پیش دبستانی برای کودکان	۲۶
اهمیت فراوان ارتباط با هم سالان در دوره پیش دبستانی	۲۸
دوره پیش دبستانی عامل سازگاری بیشتر در کودکان	۲۹
خود انضباطی نیاز کودک برای ورود به دبستان	۲۹
دوره پیش دبستانی چه هدفی را دنبال می کند؟	۳۰
اهداف پیش دبستانی ۱ و ۲	۳۱
ایجاد انگیزه و نشاط آموزشی اولویت اول در برنامه های پیش دبستانی	۳۲
پیش دبستانی متناسب با نیازهای سنی و توانمندی های کودک	۳۳
بایدها و نبایدهای آموزش پیش دبستانی در خانه	۴۱
هوش کودکان کمتر از شش سال و عوامل مؤثر بر کاهش یا افزایش آن	۴۲
عوامل ژنتیکی و غیر ژنتیکی مؤثر بر یادگیری در کودکان	۴۲
کارکردهای اجرایی مغز	۴۲
هوش چندگانه و تفاوت آن با هوش بهر یا IQ	۴۴

نقش بازی و اسباب بازی در رشد و آموزش غیرمستقیم کودکان	۴۸
بازی ابزاری معجزه آسا در رشد همه جانبه کودک	۴۸
نقش بازی های حرکتی در رشد همه جانبه کودک	۴۸
فایده های جسمی، روانی، شناختی و کلامی بازی	۵۰
نمونه هایی از بازی های حرکتی که می توان با کودک پیش دبستانی انجام داد	۵۱
پیشنهاد چند بازی برای تقویت مهارت ارتباطی کودک	۵۱
نقش اسباب بازی در رشد کودکان	۵۴
استفاده از اسباب بازی ها برای رشد زبان و دایره واژگان	۵۴
استفاده از اسباب بازی ها برای آموزش ریاضی به کودکان	۵۵
استفاده از اسباب بازی ها برای آموزش علوم تجربی به کودکان	۵۶
استفاده از اسباب بازی ها برای آموزش مهارت های اجتماعی به کودکان	۵۷
استفاده از اسباب بازی ها برای آموزش هنر به کودکان	۵۷
رشد جسمی حرکتی کودکان پیش دبستانی	۵۸
روش «مونتسوری» چیست که در بعضی از پیش دبستانی ها از آن استفاده می شود؟	۵۸
والدین توانایی های فرزندشان را نمی شناسند	۵۹
ابعاد رشدی کودک پیش از دبستان	۶۱
رشد جسمی حرکتی کودک	۶۱
کمک به استقلال کودک با رشد جسمی حرکتی	۶۲
رشد عضلات ظریف کودک و عمل هماهنگ آن در این دوره	۶۳
فعالیت هایی برای تقویت رشد جسمی حرکتی کودکان پیش دبستانی	۶۴
تقویت عضلات ظریف کودک	۶۵
نحوه عملکرد دو نیمکره مغز در دوران کودکی	۶۶
لزوم دقت والدین برای تثبیت برتری راست یا چپ مغز کودک	۶۷
راه های تشخیص برتری راست یا چپ مغز کودک	۶۷
پرهیز از اصرار بر راست دست کردن کودکان چپ دست	۶۸
رشد شناختی کودک پیش دبستانی	۶۹
ویژگی های طبیعی کودک پیش دبستانی در زمینه شناختی	۶۹

سؤال‌های کودک پیش دبستانی تمامی ندارد	۷۰
رشد شایان توجه تمرکز کودک در این دوره	۷۱
کودک مفاهیم ریاضی را یاد می‌گیرد	۷۲
تقویت مهارت‌های شناختی کودک پیش دبستانی	۷۳
بازی‌ها، ابزار والدین برای تقویت رشد شناختی کودک	۷۳
آموزش غیرمستقیم	۷۴
موفقیت بیشتر کودک با رشد کلامی مناسب	۷۵
رشد کلامی کودک پیش دبستانی	۷۵
والدین الگوی گفتار کودکان هستند	۷۷
آمادگی کودک پیش دبستانی برای آموختن آداب گفت‌وگو	۷۸
تقویت گفتار در کودکان	۷۹
رشد اجتماعی کودک پیش دبستانی عامل موفقیت در زندگی	۸۰
اهمیت آموزش مهارت‌های اجتماعی به کودکان پیش دبستانی	۸۱
تقلید و همانندسازی با والدین و مربیان و همسالان و تأثیر آن بر هوش اجتماعی	۸۳
کمک به کودکان برای توانمندی در کسب مهارت‌های اجتماعی	۸۶
تجربه همدلی در پیش دبستانی	۸۶
نمایان شدن مهارت حل مسئله و استقلال در انتخاب	۸۷
اهمیت دوستان و همسالان در دوره پیش دبستانی و تأثیر آن بر اجتماعی شدن کودک	۸۸
مهارت‌های پیش نیاز کودک، پیش از ورود به دبستان	۸۸
پیش دبستانی دوره شناسایی اختلالات و مشکلات رفتاری کودک	۹۱
هر نوع رفتار منفی یا شیطنت کودکانه اختلال نیست	۹۱
زمان مراجعه به روان شناس برای شناسایی رفتار طبیعی یا غیرطبیعی کودک	۹۳
اختلال‌های رفتاری نیازمند به اقدام درمانی	۹۴
رفع مشکلات و اختلالات، پیش از ورود به دبستان	۹۵
اضطراب جدایی در کودک پیش دبستانی	۹۸
اختلال اضطراب جدایی چیست؟	۹۸
اختلاف پدر و مادر باعث ایجاد اضطراب جدایی در کودک	۱۰۰

نگرانی‌های والدین عامل اضطراب کودک	۱۰۱
راه و روش درمان اضطراب جدایی کودک	۱۰۲
در خانه ماندن راه حل مشکل کودک نیست!	۱۰۳
علائم و نشانه‌های اختلال اضطراب اجتماعی	۱۰۶
علت اضطراب اجتماعی و درمان آن	۱۰۷
راه‌های آماده‌کردن کودک پیش دبستانی برای نوشتن در دبستان	۱۰۹
بازی‌هایی که کودک را به صورت غیرمستقیم برای نوشتن آماده می‌کند	۱۱۰
مراقبت‌های پزشکی ضروری قبل از ورود به مدرسه	۱۱۲
فصل دوم: کلاس اولی‌ها	۱۱۵
کلاس اول تجربه‌ای ماندگار و تأثیرگذار بر سفر آموزشی انسان	۱۱۷
کمک به فرزندان برای سازگاری با مدرسه	۱۱۸
ویژگی‌های خلقی و عاطفی کلاس اولی‌ها	۱۱۹
دوست‌یابی کلاس اولی‌ها	۱۲۲
کمک به کودک برای سازگاری با محیط و قوانین مدرسه	۱۲۲
هماهنگی با آموزگار فرزندان	۱۲۳
شخصیت و سبک زندگی و واکنش‌های گوناگون	۱۲۵
خانه؛ محل امن کودک	۱۲۶
توجه به حالت‌های روحی کودک بدون تخلیه اطلاعاتی	۱۲۷
سن کودکان هنگام ورود به کلاس اول	۱۲۸
دیرفرستادن کودک به کلاس اول	۱۲۹
اختلال یادگیری	۱۳۰
تشخیص و درمان اختلال یادگیری	۱۳۱
رابطه آموزشی والدین با کلاس اولی‌ها	۱۳۲
مکان مناسب برای انجام دادن تکلیف در خانه	۱۳۳
مسئولیت جدیدی به نام مشق شب	۱۳۴
کمک به کودکان به منظور مسئولیت‌پذیری و شادبودن	۱۳۵
زمان مناسب برای انجام دادن تکالیف در منزل	۱۳۶

سخن آغازین

پس از نزدیک به سه دهه سروکار داشتن با کودکان و والدینشان به جرئت می‌گویم در زمینه تحصیل و موفقیت آموزشی کودکان، در هیچ برهه‌ای از زمان، والدینی حساس‌تر و دغدغه‌مندتر از والدین نسل حاضر ندیده‌ام. در مقابل، در هیچ دوره‌ای هم به اندازه این روزها کودکان بی‌انگیزه و فراری از مسئولیت ندیده‌ام. نمی‌گویم علاقه‌مندی و تعهد والدین موجب این مشکلات در فرزندان شده است؛ اما حتماً حلقه مفقوده‌ای در این میان وجود دارد که باید آن را یافت تا بتوان این معضل را برطرف کرد.

ترس و دغدغه اصلی والدین امروزی این است که فرزندشان در تحصیل و آموزش موفق نشود. آنان نگران‌اند اگر مسئولیت خود را درست و به‌جا انجام ندهند، موفقیت تحصیلی و آموزشی فرزندانشان به خطر بیفتد و استعدادهایشان شکوفا نشود. والدین با تمام توان می‌کوشند فرزند خود را به جلو برانند تا در میدان مسابقه و رقابت‌های بی‌پایان جامعه امروزی عقب نماند و حتی برترین باشد. احساس گناهی که والدین هزاره سوم به دوش می‌کشند تا مبادا وظیفه‌شان را نسبت به سایر والدین ضعیف و ناکافی انجام دهند،

توصیف‌ناپذیر است. آن‌ها همراه با احساس مسئولیت والدانه، در چرخه غلط «خواهی نشوی رسوا، همرنگ جماعت شو» افتاده‌اند. والد امروزی با هدف مقدس تربیت صحیح و برنامه‌ریزی برای آینده روشن فرزندش، در حال آسیب‌زدن به انگیزه و اشتیهای آموزشی اوست و نمی‌داند که سرانجام خودباوری، اعتماد به نفس و شادی کودکان فرزندش را هزینه خواهد کرد. باتوجه به آنچه گفته شد، بر خود واجب دیدم در پی جستن حلقه گم‌شده بین تلاش و تعهد والدین و ضعف‌های کودک امروز باشم. در این راه به آنجا رسیدم که قریب به اتفاق والدین نسل فعلی که صدالبته تحصیل‌کرده و اهل مطالعه و دانستن هستند، کودک و کودکی را نمی‌شناسند و فقط به موفقیت و آینده روشن فرزندانشان فکر می‌کنند؛ غافل از اینکه عملکرد آن‌ها و فرزندشان در طی مسیر رشد و تحول کودک است که آینده‌شان را خواهد ساخت، نه «مقصودی به نام موفقیت و برترین بودن».

این کتاب با هدف معرفی کودکان امروز و بالغان فردا و نیازهایشان به والدین نوشته شده است. در این جستار به دو دوره با اهمیت، یعنی پیش از دبستان و کلاس اول می‌پردازم و در نهایت، پاسخ‌گوی تعدادی از سؤال‌های متداول والدین در دوره دبستان هستم؛ البته با این محوریت که آگاهی والدین، ابزاری برای پیشگیری و درمان مشکلات فرزندان است.

مهرستان

اینجا خانه شماست